

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, csütörtök, augusztus 18

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	16 frt.
Egész évre	8 „
Fél évre	4 „
Negyedévre	1 frt 50 kr.
Egy óra helyben	

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 12-ik szám.

Hírlapok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak.

Egy négyszög oszontimertényi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket főlvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36. Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések fevél irodája Budapeston Szervitator 8. sz.

Nyitási cikkeik

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam.

A KOLOSVÁRI ÍTELET.

A kolozsvári esküdtszék tegnap hat szóval elítélte és hat szóval felfeltette Ugron Gáborra közös hadsereg által ellene indított sajtópörben. Tehát korántsem az esküdtteken, hanem csak a törvény azon humanus határozmányán, mely szerint egyenlő szavazatok esetén a büntető hatalommal szemben a bűnös pártjára áll, — mult az, hogy Kolozsvár város országos képviselője ez idő szerint nem ül fogságban ama rakoncátlanok miatt, melyeket szerkesztése alatt az „Ellenzék” magának megengedett. Az ítélet tényleg elmarasztaló, csupán formai következményeit engedte el a törvény, s ha az esküdtszék is olyan szabályok szerint ítél, melyek világszerte minden testület határozataira nézve irányadók, hogy t. i. egyenlő szavazatok esetén az elnök szava dönt, Ugron Gábor nagyon megkeserülti azon elbizakodott tréfáját, hogy a valódi tetteket, a cikkek íróit, elvonta a büntető igazság színe elől és a sértések elkövetésében saját ártatlanságával mentette magát s egyszersmind a vétkeseket. A törvénnyel való rendszeres visszaélés kezd az magát kinőni a szélbal részéről. A s-zst-györgyi szélbaliak Marosvásárhelyt egy ártatlan betűszedő inast állítottak az esküdtök elé; lapunk szerkesztőjének budapesti sajtópörében szintén nem a cikkek írója hozott ítélet, s Kolozsvárt Ugron Gábor 12 olyan egyént fedez, a kiket valószínűleg együtt-egyig utólr más különben a büntetés.

Az esküdtök természetesen nem a felett hivaták ítélni: vajjon vétek-e rendszeres államban 12 bűnöst futni engedni, s helyettük egy olyan ártatlannak lépni elő, a kinek legtöbb kilátása van a felmentésre, hanem igenis azon kérdés felett: vajjon a fenforgó sértésekben bűnös-e az, a ki előttük áll, avagy nem? Ekkor természetesen elmondja az illető, hogy nagy lelkiismeretből gyámoltalan „néma” emberekért elvállalta a felelősséget, s jó lelkiismerettel az esküdtök csak nem mondhatják ki rá egy bűnöst, mintha a bűnt maga követte volna el.

Másodszorban leginkább e fogásnak tulajdoníthatja az „Ellenzék” a tegnapi eredményt, melylyel valószínűleg maga sem fog nagyon feldicsőkedni.

Harmadszorban kétség kívül nagy befolyással lehetett az esküdtök egy részének ítéletére azon körülmény is, hogy a

vérenzés alkalmával a pillanatnyi felháborodás Kolozsvárt inkább, mint bárhol, méntségére lehet az ugyanakkor elkövetett, megdondolatlan kifakadásoknak. Ha vannak esetek, midőn a büntető törvénykönyv szerint is a büntett nem eshetik beszámítás alá, egy a pártatlanság kénytelen beismerni, hogy az összevagdalt Bartha Miklós környezete az esemény közvetlen hatása alatt csakugyan nem lehetett beszámítható állapotban, s így a felháborodott szenvedély hevében elkövetett megdondolatlanságokra sem alkalmazhatni azt a mértéket, a melyet öntudatosan végrehajtott vétkekre alkalmazni az esküdtöknek polgári kötelességük lett volna. Nem is annyira a pillanatnyi indulatroham alatt keletkező sértések, hanem az „Ellenzék” további magatartása érdemelte volna a büntetést. E lap azt tapasztalván az első napokban, hogy a közönségnek tetszik a hang, a melyet bódultságában vett fel, azon hitben ringatta magát, hogy joga van a polcon ülni, a hová elkeseredésében felrohant, s azután is csak úgy bánt a hadsereg és polgárok becsületével, mintha hivatása volna másoknak osztogatni ki bottal Dienstl és Rüstov kardvágásait.

E polcáról az „Ellenzék”-et remélhetőleg leszállította, hatalmi képzelgéseiből valószínűleg kigyógyította a tegnapi esküdtzéki ítélet. Csak egy haszál mentette meg az erdélyrészi szélbal fejét, hogy az országház helyett nem sétált egy olyan házba, a hol szabad ugyan szintén szónokolni, de hiányzik mellőle a hallgatóság. Ebből rakoncátlanokdásaik közepette következtetést vonhatunk sorsukra a kisebb matadorok. A tegnapi ítélet azt jelenti, hogy elég volt már a vásári comedióból, s bárha nálunk a sajtónak szerfellett sok szabad, de a közönség nem emészt meg mindent, s épen a polgárság fordul az ellen, a ki az ő nevében magát visszaélésekre ragadtatja. A becsület, bárkié legyen az e haza földén, mindnyájunknak közös, szent bizománya, s enmagunkat védelmezzük meg, a midőn mások becsületének védelmére kellünk. A tegnapi ítélet legalább megadta a reményt, hogy jövőre e tekintetben Magyarországon kilátásunk van a biztonságára.

E tárgyalás, ha nem esládunk, utolsó azon harmnegyed évig tartó kellemtelenségek között, melyeket két egyén megdondolatlansága miatt a hadsereg és polgárság kölcsönösen okozott egymásnak. A hadseregnek tőlünk sokat kelle szenvednie e sajnálatos esemény miatt, de

ezt hiba volna a polgárság ellenséges indulatainak tudni be, mert inkább azon félremagyarázásokból eredett az, hogy e két emberben az egész hadsereg által az egész polgárság látta magát megtámadva. A katonaságot szigorú testületi szellem tartja össze, s bizton remélhetjük, hogy ezután minden erejükkel testületileg fognak törekedni a hasonló félreértések megakadályozására, a polgárság pedig maga fog őrtállani a czéltől, hogy a hadsereg méltatlan sértéseknek kitéve ne legyen. Kölcsönös jó indulattal tehát, úgy hisszük, napirendre térhetünk a lefolyt torzsalkodások felett, s bizalommal fordulva egymáshoz, fátolyt vetve a történetekre, a kölcsönös egyetértés szebb napjainak nézhetünk elébe.

A kegyelmezési jog. Ö felségének Dienstl és Rüstowval szemben is igénybe vett kegyelmezési jogát több lap bírálat alá vette. A tegnapi tárgyalás alkalmából nem tartjuk feleslegesnek ezen hírlapok számára idézni azon szavakat, a melyekkel a törvényszék elnöke Biró Pál félbeszakította Ugron Gábor, a midőn ő is a kegyelmezés tényéről kezdett szólni. „A kegyelmezés — így szóla az elnök — az én alkotmányos felfogásom szerint annyira kizárólagos joga urunk, királyunknak, hogy azt sehol, annyival inkább e tárgyalás rendén bírálat alá vehetőnek nem tartom. Ezen jog sok szerencsétlennek adta vissza életét, sok családnak a nyugodalmát, s kötelességemnek tartom constatálni, hogy a fenforgó esetben is két elítéltnak nyitotta meg a börtön ajtaját.”

Határsértés. A pesti lapoknak augusztus 14-iki kelettel következők táviratozták: Azon hír van elterjedve, hogy romániai fegyveresek Háromszék megye semlegesnek nyilvánított határszéleit helyeit elfoglalták.

Erre vonatkozólag a következőket olvasuk ma az „Ellenzékben”:

Illetékes helyről a következő sorokat vettük: Hivatalos jelentés tétetvén arról, hogy Háromszék megye területén határsértés követtetett, a magyar kormány egy közös külügyminiszteriumot mint a Bukarestben székelő magyar-osztrák követéséget táviratilag megkereste, hogy a román királyi kormányt ezen határsértés megállítására hívja fel. Ezen felhívás folytán a bukaresti követéség táviratilag tudatta, hogy a román hadtágyér azonnal intézkedett, a magyar kormány mindazonáltal ezen önkényes határsértés tényálladékat vegyes bizottság által kívánja megállapítani — a status quo a fennálló közös egyezmény alapján helyreállítani. A vizsgálat eredményéhez képest az országos érdekek

Végre azon határozatra jutottak, hogy e váratlan figyelmet bizonyosan Jeremi orvosnak köszönhetik, ki, mielőtt a hajót elhagyta volna, az illető megrendelést tette, s nagy volt a meg nem érdemelt dicséret, melyet az orvos e napon oly előzékenységgel aratott, melyre az öreg ur, minden szívjóssága mellett, soha életében sem gondolt volna.

Ebéd végeztével Emilia ismét ledől a pamlagra, tanácsolta Gertrudnak, hogy tegyen ő is hasonlót, s jó óra hosszát aludt, azon feltevésben, hogy tanácsa megfogadtatott, míg barátinője mellette ült, csendes álma felett öröködött, s gondosan, zajtalanul elhajtott arcáról minden legyet, mely a neki oly szükséges álmot megzavarással fenyegette.

Hány óra lehet most? Kérdezte Emilia felébredve.

— Bizony mindjárt egy negyed négyre, felelt Gertrud órájára tekintve, — egyik hajdani osztályának szép ajándokára.

(Folyt. köv.)

Az erdélyrészi kárpátok állatvilága.

III.

Az elő- és középhegységek állatai

Elő- és középhegységeinkben már dúsabb állati élet fejtik ki, a melyben magasabb rendű állataink is jelentékeny részt vesznek.

Az emlősök közül a serénylábú őz a havasok lábánál elterült kiterjedt erdőségekből meglehetősen számban lakik, s még dölczeg nemos szarvas is találkozhat a völgyerdők szélében,

megvédésére minden intézkedés baladéktalanul meg fog történni.

Dr. Biró János ügyész beszéde

(Tartatott az aug. 16-iki tárgyaláson.)

Tekintetes esküdtzéki sajtóbíróaság!

Mélyen tisztelt esküdt urak!

Vádlevelemben felsoroltam a Kolozsvárt megjelenő „Ellenzék” című politikai, közgazdasági és társadalmi napilap múlt évi november havában kiadott 38, 39, 40, 41, 42, 43 és 44 számaiban napvilágot látott cikkekből foglalt azon egyes tételeket, melyek a vád tárgyát képezik. Ezen cikkeket a felelősséget Ugron Gábor ur vállalván el, ennőffogva az alanyi bizonyítás felesleges és így egyenesen áttérhetek a tárgyi tényálladék, vagyis annak bizonyítása s illetőleg kimutatására, hogy a fennemlített cikkekben felolvasott kifejezések foglalnak-e magokban a büntető törvény beszámítása alá eső kifejezéseket vagy sem.

Mindenekelőtt előre kívánom bocsátani, hogy vádlevelemben a panaszolt cikkek sorrendje szerint kisértvén, azokban az egyes, a büntető törvény különböző szakaszai alá eső kifejezések, nem a büntető törvény minősítése szerint való együtteségben, hanem azok idő szerint való felsorolásában lettek előadva; minőffogva úgy vélem, könnyebb átnézetet nyújtok, ha az egyes cikkekből használt kifejezéseket a szerint csoportosítom mint a hogy azok — felfogásom szerint — a büntető törvény szerint minősülnek.

Vádat emeltem első sorban a btk VI. fejezetében írt, az alkotmány, a törvény, a hatóságok vagy hatósági közegek elleni igazgatás miatt.

Igaztást követ el a btk. 173. §. szerint, ki btk. 171. §. meghatározott módon t. i. nyomtatvány által az alkotmányos államformát vagy a törvény kötelező erejét megtámadja, ugyszintén az is, ki az alkotmány egyes intézményeit elleni igaztat.

Ezen §. minősítése alá esnek az „Ellenzék” múlt évi november hó 14 én (lásd a cikkeket).

A most felolvasott kifejezések mindegyikében igazgatás foglaltatik részben az alkotmányos államforma, részben a törvény, részben az alkotmány egyik intézménye, a hadsereg ellen.

Megtámadja, igazat az alkotmányos államforma ellen, az államformának tulajdonitja a visszaéléseket, azt mondja, hogy azok csak ott fordulnak elő, hol szuronyhegyekre és nem a népek szeretetével támaszkodnak a trónusok a katonai monarchiákban s még ezek közt is első sorban Ausztriában, vagy mondjuktehat (Osztrák-Magyar monarchiában, ugysis mindegy a kármi neve. — Most mondani azt, mikor a legalkotmányosabb magyar király til a trónuson, hogy trónusa szuronyhegyekre s nem a népek sze-

a hol néha vaddisznó is jelentkezik; e hely kedvencez lakhelye a borznak és medvének, melyekhez nem ritkán hiuz is társul, míg vadmacska és farkas, ez utóbbi különösen nagy számban, ragadmányaikért egész a közép-prézsek lapályaira is vetemednek. A kő- és tölgyenyét, az evet, erdei egér egészítik ki ezen régió állatvilágát.

Ezen zóna képezi azonban, főleg a lég tollas urinak, a madaraknak tartózkodási helye s élénk, vidám danájuk tulajdonképeni területét.

Ha előhegyeink nagyobb terjedelmű torkolatából, hol a tiszta eseregdező hegyi patak mélyebb helyein az ingerkedő vízi seregély élelmét keresve, oly nyugodtan sétál végig a vízben, mintha csak a völgy száraz levegőjében járna, — s a parton lehajló ágakon a szepen tarkázott jégmadár fűrkézi a kis halakat, melyek kimerészkedve a víz szélére, szákmányává lesznek, — ha egy ilyen völgyből, hol még kékes kőrigó is tartózkodik, a sürti búkk- és tölgyerdőbe hatolunk, akkor egy szép nyári reggelen ezerszeres danája fogad a sok szép pinty- s rigónak, melyek ezen régiókat Közép-Európa minden részében benépesítik, s egyedül a ... s a csupán csak nyugati magaslatokon előforduló gilricz képeznek némi változatosságot ezen általánosságban. A sokféle harkályok közül a három ujju tarka harkály is kopogtatja itt a szuette törzsüket s a magasabb tölgyerdőkben, valamint mindenütt a nagy fekete harkály végzi ugyanazt a dolgot. Ennek társaságában él ott a kajdác-fajta keresztcsőrű és a komoly tölgykúsz.

Az erdő tisztaságát a cserjéket számos mogyorópinty lakja ... s éjszakköletem, Borszék környékén a szép császármadar s a hatalmas fajdkakas elég gyakori a tölgyerdők sürtijében. A napfénytűtötte torkolatok felett kering számos

retetőre támaszkodik, csak rozszakaratu szenvedély teheti; mikor vele izgat, megbélyegzi magát a nemzetet is, mert megtagadja a magyar nemzet egyik legkiválóbb erényét az alkotmányos királyhoz való szeretetteljes ragaszkodást; a magyar nem forradalmár, nem orgyilkos, a magyar király nyugodtan hajthatja le fejét a legutolsó por gunyhójában is, annak lakója gondosabban őrködik haja szála felett is, mint a szuronyok százai tehetnek.

Nem igazat-e azt mondani, hogy a különböző fajokat egymás között mesterségesen meggyűlölteti, hogy egy más által valamennyit leigazva tartson.

Megtámadja a törvény kötelező erejét. Jogi államban a bűnös cselekményt csak az illetékes bíróság van hivatra megbüntetni, ennek dacára nyílt felhívás intéztetik a néphez az önbíráskodás gyakorlására, azt mondja — szemünk ébren legyen, ne hogy a hatalom szokott módon elvonja a büntetés sujtólása ell a tetőseket. A nem zet vegye sorsát kezébe, segítsen magán, úgy a hogy tud.

Igazat az alkotmány egyik intézménye, a hadsereg ellen, azt állítja, hogy engedelmeskedik egy hatalomnak, mely az alkotmányba említve nincs. Nem tudom ezen állítás tudatlanságra vagy pedig rozszakaratu fordítás szüleménye, az 1867. évi IX. tozikk bekezdése szerint a hadsereg egy részét Magyarország állítja ki, az ugyanazon évi XII. tozikk 9 §. szerint a hadsereg a közös védelemnek egyik eszköze lévén a 11 §. sze. int ő felségének alkotmányos fejedelmi jogai folytán vezérlete alatt állanak, a 12 §. szerint annak kiegészítése stb. felett a magyar országgyűlés rendelkezik, a 14 §. szerint, polgári viszonyai, jogai és kötelezettségei felett a magyar kormányzat intézkedik.

A törvényhozás két tényezőjének közös megengedése folytán létre jött és szentesített törvények határozzák meg, mennyiben járulunk annak kiegészítéséhez mi, és ki rendelkezik a hadsereg felett.

Kikből áll az a hadsereg egy része az 1867. évi IX. tozikk szerint. Magyarország évenként 48 ezer újonczott állít ki, az 1868. évi XL. tozikk 4 §. a) és b.) pontjai szerint a szolgálati kötelezettség 10 évet tesz, s miután a megajánlástól kezdve (1867 év) 10 én már eltelt, a közös hadsereg összes létszámából legalább 480 ezer magyar honfi, ezek-e az osztrák nyomorultak, kiknek meggyalázásait eltűrésére való a magyar nemzet?

A hadsereg egy része a mi vérünkkel való vér, nem idegen kalandorok azok. Az 1868 évi XL. tozikk 1. §. szerint a védelmi kötelezettség általános és minden védképes állampolgár által személyesen teljesítendő, nem sértés-e önmagunk ellen is, ezekről azt mondani, szántson, vessen, arasson a magyar, hogy legyen mit el-

sólyom és sas, melyek ugyan itt is részben maggas fákban s meredek sziklafalak tőregeiben tányaznak. A közsali sason s közeli rokonfaján, a királyi sason kívül, előfordulnak még a kis és nagy kiáltó sas, a törpe sas, a hal és kigyó sas. A két nagy kányafajnak, a szürke és sárga vagy fehérféjt kányának, melyek elég gyakoriak s a dögge megjelennek, csak igen ritkán találjuk fészkeiket a havasi erdőkben, s e szerint hihetőleg inkább hegyeink déli oldalán fészkelnek.

Az éj folytán azonban nemcsak a közönséges uhu-bagoly, de hosszú farku ural-bagoly is hangoztatja erdeinkben rémes, ijesztő kiáltásait.

A reptiliák és hüllők országából ezen hegysegekben csak igen kevés fajok fordulnak elő. A napfényben torkolatokban a karcsu laligyik és a közönséges vipera, mely utóbbi még a tölgyek régióján is feltűnőmelkedik — az erdőkben a barna béka és a foltos salamander, míg a kisebb és mélyebben fekvő tavakat az alpesi triton lakja.

Halak közül a Cottusgobio és a pisztráng emelkednek a tiszta hegyi patakokban némileg magasra fel, a nélkül azonban, hogy a magasban fekvő alpesi tavakat megnepesítsék, a mi könnyen érthető, ha meggondoljuk, hogy ezen hegyi tavak igen gyakran az évből több mint nyolcz hónapban áll jéggel vannak fedve s abban bármely állat élete sztkkésképp el kell haljon.

Azon állítás, hogy a Retyezáttól délre fekvő nagy hegyi tóban is előfordulna pisztráng eme fentiek szerint, tehát még bizonyításra vár, azonban ki van mutatva, hogy a csikszéki havasok közt az alantabb fekvő gyilkos tóban pisztráng előfordul. A szt. Anna-tóban valószínűleg mivel nincsen lefolyása, halak nem fordulnak

vegyenek tőle, ezek az axiomák, miket előrt a közös hadsereg szabályzata. A hadsereg azon része ellen is, mely magyar, igazja a polgári elemet, mikor mondja „hadd bántsak a magyart, ha elszívni, hadd köpdössék meg, ha van hozzá türelme, erre is azt mondja, hogy vértünk megizlettetésére való, ezen része ellen is a hadseregnek magt tiltátn, s helyben tisztességes társaságból ki kell zárni. A ki őket házánál elfogadja, legyen megvetet.

Ezekre vonatkozólag is azt mondja, hogy a mit éreztetünk velők, ne legyen egyéb, utalatos megvetésnél; ezekre nézve is azt mondja, „Megbocsáthatunk az orgyilkosoknak, megbocsáthatunk az apagyilkosoknak, de ily fajzatnak megbocsátani nem lehet. Végül megvetésére hív fel az oly magyar leánynak is, ki ezekkel érintkezik.

De nem csak a polgári elemet igazja a hadsereg ellen, hanem izgat magában a hadseregben is, egy részét páriáknak nevezi, kiknek vértanúságukat már tiltátn, s felhívja őket, hogy legyenek készen, mert tüni fog az óra mikor ők is, a nemzet is felszabadul.

Az előadottak által úgy hiszem sikerült kimutatni, hogy a felhozott kifejezésekben a btk. 171, 173 §. minősítése alá eső tárgyi tényálladék foglaltatik s most áttérhetek vádfelelem második részére.

Az „Ellenzék“ mult évi november hó 14-én. (lásd a cikkeket.)

Ezen most felolvasott tételekben oly állítások foglaltatnak, melyek ha valók volnának, azt, ki ellen állítatik, a közmegvetésnek tenné ki, azt mondja, a hadsereg hívatását abban találta, hogy legyenek tisztjei, kik a magyart bántani mérjék, az utcán nem békés a járó-kelők elszóródása, a közös hadsereg oly rendszer képviselője, mely az alkotmányt a népet meg nem illető jogunk tekinté, s végül azt állítja „sirva megy el az apai ház küszöbétől az unjecz katoná s németül káromkodva tér oda vissza s lesz a legtöbb esetben a falu réme, izgágája, iszákossá, ifjuság rontója.“

Ezen állítások a hadsereget úgy tüntetik fel, mintha az egy rabló banda lenne, ha ezek az állítások valók lennének, akkor valóban közmegvetésre lennének méltók.

Ha igaz az, hogy sirva megy el az unjecz az apai háztól és németül káromkodva tér oda vissza, ha igaz, hogy legtöbb esetben a falu réme, izgágája, iszákossá, ifjuság rontója lesz, akkor jaj nekünk szegény családapáknak, kiket a végezt fin gyermekekkel áldott meg és azok egészségesek, már születésüknél magokkal hozták megvetésre méltó voltukat s átkai lesznek annak a földnek, melyen bölcsőjük ringott, átkai lesznek, mert a már fennebb is idézett 1868 évi XL t. cikk 1 §. szerint a védelmi kötelezettség minden védő k e p e s állampolgár által személyesen teljesítendő. Mondom, ha ezek az állítások valók, akkor azaz apa szerencsés, kinek nyomorék, vak fia van, mert a természeti hiányokért csak sajnálni, nem pedig megvetni fogják polgártársai.

Ugy hiszem mélyen tisztelt esküdt urak! felesleges tovább fejtegetnem, hogy mindezen állítások olyanok, melyek ha valók volnának, azokat, kikről állítatnak, a közmegvetésnek tenné ki, a btk. 258 §. szerint pedig ki ezen tényt elköveti, rágalmazás vétségét követi el.

Ezután áttérhetek vádfelelem harmadik és utolsó tárgyára.

elő, de számosak a barna teknőcz-fajta békák ezen tó környékén, hol az erdő nyáron át hemszog a fiatal teknőczök ezreitől.

Elő- és középhegyvidékünk azonban annál több ritka és sajtáságos rovar-fajokkal van elálatva melynek kövek és fahéjak alatt fűvek és virágokon a fák lombján tartózkodnak. Ezek között ismét a gazdag bogarak rendje az, mely nem csak a pontos kutatások miatt de leginkább nagyszámú jellemző alakjai miatt, igen hosszú sorát tünteti fel a legritkább és igen sok érdekes bogárfajoknak, melyeket e helyen hosszadalmas lenne elsorolni.

A rovarok más két osztályát egészen mellőznünk kell, minthogy az eddigi kutatások szerint igen kevés az anyag, hogy azon jellemző állatalkokat, kiemeljük melyek elő- és középhegyeink faunáját más hogyi országok zonájától megkülönböztetik.

A puhányok osztálya ismét oly nagy mennyiségben s oly sok sajátoságos alakot tüntet fel, hogy azonnal szembeötlök a különbség más országok faunájával szembe. E mellett a talajnak geológiai befolyása ezen állatok fejlődésére is feltűnően szembe ölik úgy, hogy a mészhégyiségek, legkivált a juramész formációjá és az abból képződött conglomeratumok, egész sorát tekintették elő a legsajtáságosabb puhány féléknek, melyek majdnem kizárólag faunának területére szorítkoznak, Ilyenek pl. dandebardia transylvanica, Zyalina natolica, balea, Haneri, acmebanatica és sok más.

Azonban meg kell jegyeznünk, hogy a mészmoladék fajok igen korlátolt szűk térre szorítkoznak, így pl.: a balea Haneri csak a Don-góköz magaslatán, a balea glacia pedig csupán a bodza hegyiség egyéb részein s a csiki havasok magasabb mészmorain fordul elő s így tovább, (Vége köv.)

Az „Ellenzék“ mult évi november hó 14-én megjelent 38 (lásd a cikkeket)

Ezen most felolvasott tételekben a hadsereg szaladó hőskönek nevezeték, kikért évenként leszedik róluuk a ruhát, kiket „embernek nézni csak nálunk szokás, hízalt heréi a társadalomnak, kiket közös hadsereg név alatt ismer a kétségbeesés.

Nincsen talán a magyar-nyelvnek egyetlen olyan kifejezése sem, melylyel sérteni lehetne s a mi nem mondatot volna el, nem csak azok ellen használatnak a sértő kifejezések, kik az erőszakosságot elkövették, általánosságban, mindegyikről az van mondva, hogy olyan a szereplésük, mint a lánczról leszábadult vad állatnak, mindegyikről az van mondva, hogy a mit tud az csak orgyilkosság. Az egész hadsereg olyan, kinek egyszóval a társadalmon kívül durva emberek keze alatt nő fel, a másrészt a társadalom a családok vásott gyermekeiből szolgáltatja. Az egész hadseregről van az mondva, hogy rablóbanda, hogy nyomorult, disznó, pimasz.

Hogy ezen kifejezések olyanok, melyek meggyalázók, úgy hiszem, felesleges bővebben indokolnom, nem képezem, hogy lehetne oly helyes feltevésem egyént találni, ki ne tartaná meggyalázónak, ha az mondatik, hogy olyan, mint a lánczról leszábadult vadállat, hogy rabló, disznó, pimasz stb. a btk. 261. §-a szerint pedig, ki más ellen meggyalázó kifejezést használ, a becsületsértés vétségét követi el s így bátran állíthatom, hogy a panasztolt cikkeket által becsületsértés lett elkövetve.

Az előadottak által kimutattam, hogy a panasztolt cikkekből felsorolt kifejezések az alkotmányos államforma, a törvény és az alkotmány egyik intézménye a hadsereg ellen igaztást foglalnak magokban, a hadsereget, mint egyik alkotmányos intézményt, rágalmazza, becsütlétben sérti, azt a hadsereget, melynek egyik, még pedig nagy része magyar, mely szentesített törvények alapján fiaink, testvéreinkből állítatik ki és így a mi vértünköl való vér; abból a hadseregből, melyikről azt mondja, hogy „közös hadsereg“ név alatt ismer a kétségbeesés, 480 ezer mi vagyunk ennyin, mi abban a rablóbandában, kiket embernek nézni csak mi nálunk szokás.

Előterhelt-e jogi államban, hol önkény helyett törvény uralkodik, hogy egyeseknek büntetőért, az egész bűnhődjék, hisz ezt még a rég elmult századokban is égbekialtó igazságtalanságnak tartották volna. Ha egynek bünténye miatt az egész osztályt kellene büntetni, akkor kérdem, melyik osztály a társadalomnak az, mely kikértilné a büntetést. Egyik állam országgyűlésének egyik tagját rajta kapták, a mint társának tárcáját kilopni akarta, kérdem most nem azt, hogy igazságos, csak méltányos lenne-e azt mondani, hogy az az országgyűlés tolvajokból áll, méltányos-e azért, mert Rózsa, mert Pánczél Gábor rablógyilkosságot követtek el, azt mondani, hogy a társadalom azon osztálya, melyhez az illetők tartoztak, rablógyilkosokból áll.

Szabad-e megengedni, hogy egy egész osztályt, nem egy osztályt, hanem nemzetünk egész ifjuságát, még pedig nemcsak a mostanit, hanem a jövődöbelit is, vakmerően megbélyegezzem, megvetésnek tegyen ki, hisz, mint már említém, a védőkötelezettség általános levén, az minden védőképes által személyesen teljesítendő és így ezek csak azért, mert védőképesek, már meg vannak gyálázva, kötelezettségük teljesítése után nem térhetnek vissza polgári foglalkozásukhoz, pedig a társadalom minden osztályában, az állam minden tényezői közt, elkezdve a legegyszerűbb napzámástól, a legmagasabbig, a törvényhozó testülettől, tagjai közt vannak olyanok, kik a hadsereg kötelékébe tartoznak vagy tartoztak, elől maga vádolt ur is ilyen, ezek mind olyanok, kikről az van állítva, hogy sirva távoztak az apai háztól s németül káromkodva tértek vissza s lettek a falu réme izgágája, iszákossá, ifjuság rontója.

Kérdem, mélyen tisztelt esküdt urak! eltitrhet-e akkora meggyalázás, ily sértés nemzetünk, hogy másokat ne említsék, egész ifjusága ellen, mert nincs kivétel, nem tesz különbséget általában kivétel nélkül mindegyiket ilyennek mondja. Nem, bizonyára nem tithető, nem hiszem, hogy lehessen egy is önköl köztli, ki ezt helyeseltető.

Nem akarok politikai kérdések fejtegetésébe bocsátkozni, de mégis kénytelen vagyok annyit felhozni, hogy lehet, vádolt ur azt mondja, hogy ő azon törvények létrehozásában nem működött közre, hogy azon törvények áruslást foglalnak magukban, való-e ez, vagy nem, ennek bizonyítása sem a jelen tárgyra, sem hivatásomhoz nem tartozik, csak azt kérdem, állhat-e fenn állam, ha nincsen eszköze, melylyel megtámadás esetében magát védhesse. Ezer esztendője mindjárt, hogy itt vagyunk, vajjon lennének-e, ha nem lett volna hadseregünk, s hogy oly sok küzdés után, s ennyi balszerencse közt léteztünk, elmúlt-e már a vihar, eltűnt-e örökre a veszély, mely fenyeget? Nem vitatom, de ha mégis vihar zudul ránk; ha veszély fenyeget, nem e a törvényhozó testület erkölcsi, önfentartási kötelezsége, gondoskodni a módról előállítani az eszközt, mely megvédje a nem a hadsereg-e ez az eszköz. E földön kívül számuunka nincsen hely, ki védjen minket, ha mi nem. Attól a had-

seregtől, fiaink, testvéreink, rokonainktól hogyan várjuk, hogy minket védelmezzon, ha a val a tudattal kell hogy a vészbe menjen, hogy sebekkel rakottan, vértől borítva, nem térhet vissza azokhoz, kiket, mert ők képesek nem voltak magukat védeni, védelmezett, nem térhet, mondom vissza, mert a falu rémének, az ifjuság megrontójának tekintik. Nincsen egyetlen kivétel sem.

Mindezen meggyalázás, létünk ellen intézett ezen támadás, mélyen tisztelt esküdt urak! a szabadság, a sajtószabadság nevében történik. Vádolt ur egy alkalommal ezen teremben a sajtót templomnak nevezte, hová tisztátalanul bemenni senkinek sem szabad. Nem tartozik hozzám ítéletet mondani a felett, vajjon követte-e ezt. A vallás, a szabadság e kettő az, melynek nevében a legtöbb visszaélés lett elkövetve és követtetik el naponként; a ki akarja a czélt, akarja az eszközöket s mindegyik jó, mely a czélhoz vezet, ez nem új axioma — rég meg volt.

Mint értelmezik a sajtószabadságot némelyek nálunk? Franklin Benjamin a nagy Amerika nagygyűléstének egyik főtenyezője, ki szegény nyomdászinasból, önéreje nagy államférfivá és tudósá küzdötté fel magát, az amerikai sajtóviszonyokról „a legfőbb törvényszékről, mely sajtónak nevezetetik“, elmélkedvén, szokott gunyoros modorával jellemzi ezt a nagy hatalmasságot s különös ironiájá a vételelnek, azt az országot, melynek sajtójáról szól, hogy nevet adjon neki, elnevezi Transylvanianak s azt mondja, hogy ott, annak a legfőbb törvényszéknek, a sajtónak joga van minden rendtől és rangú állampolgár felett előleges vizsgálat és kihallgatás nélkül, mint éppen neki tetszik, törvényszéket ülni, elítélni, megbecsülni. Eljárása oly rohamos, hogy egy tisztességes polgár egyetlen pillanat alatt vád alá érzi magát helyezve, elítélve, gazzá és becsütelenné kinyilatkoztatva, a nélkül, hogy még csak vádlója nevét is tudná, vagy tanukkal szembeállították, mivel ezek, mint a spanyol inquisicionál, ismeretlenek maradnak. Ki nevezte ki ezt a törvényszéket, valamely bizottság által történt-e ez, mely előbb megvizsgálta képességét, becsütelenségét, tudományát, azon egyéneknek, kikre ezen legfelsőbb hivatal bízatik, nem, hanem akármik, ki magának papirt, tintát tollat, sajtót betűket tud szerezní, rendelkez a teljhatalommal, hogy megbízást adjon magamagának. Azt mondja Franklin, hogy Transylvaniában — nem nálunk, hanem abban a képzett országban — mihelyt valaki egy kis grammatikát tud szerzett egy kis stylaris gyakorlatot, mindjárt kinevezi magát ennek a legfőbb hatalomnak. Sajátoságos szeszélye a vételelnek, ha ez nem 1744-ben lett volna írva s ha nem egy képzett ország abnormis viszonyait ismertető, azt mondanám, hogy nálunk szól, sőt azt mondanám, hogy éppen a jelenleg szönyegen levő kérdést fejtegeti.

Ilyennek tekintik sokan nálunk a sajtószabadságot.

Önöktől függ, mélyen tisztelt esküdt urak, hogy a sajtó a szabadság palladiuma, hogy a viláosság temploma legyen, hol csak annak feltek papjai hirdessék a nemzet boldogságát, nagyságát előmozdító szent eszméket. Önköl ítéletől függ, ilyennek kívánják e tekietni, vagy szemétdömbnek, mely bűzhödt kigőzölgesével megfertőzteti a levegőt. Önöktől függ, hogy ezután még bátrabban, mert önköl helyeselték, ismeretlen vádlók, mint a spanyol inquisicionál, büntelenül vádolhassák és megbecsütelensékké a polgárokat, meggyalázhassák testvéreinket, fiainkat, rokonainkat.

Nyugodtan bocsátom az ügyet a mélyen tisztelt esküdt urak olbrálása alá s tisztelettel kérem, méltóztatassék vádlottat bűnösnek kimondani.

BELFÖLD.

Málnás, 1881. aug. 10.

Ha az ember a földvári vasutállomástól megindul felfelé, merről az Ott foly, alig 5 óra járásnyira nem kevesebb, mint három kies fűrdőhelyiséget talál, melyek közül szinte nem is tudná, melyiket válaszsza, helyrehozandó megromált egészségét, ha a természet nem gondoskodnék, hogy mindenkinek más-más gyógyerőt adjon.

Ha tömött távezád és megromlott gyomrod van, nincs miért tovább menj, mint Előpaták, ott van rá az orvoság. Ha történetesen a tudóddal nem vagy jó barátságban, akkor okvetlenül Tusnádra menj, ott kibékülök; de a kit agköszvény bánt, én annak legjobb lelkiismerettel csupán Málnást ajánlom.

Málnásnak két igen csinosan berendezett fűrdője van. Egyik az ugynevezett Herculeus, mely, ha talán nem is áll erő tekintetében ott, hol druszája a görög mythológiában, de hogy mégis nem patak víz, azt sok kiveresedett bőrt fűrdővendég tudná velem bizonyítani. Másik a vasas. A természetvizsgálók mindkét fűrdőt vegyelemzették, s utának mondom, hogy valóban nagymennyiségű vasat tartalmaz; hidegnek aztán a Herculeusnál is hidegebb. A vendégek nagyobb kényelmeért meleg fűrdő is van berendezve. Lehet válogatni.

Van ezenkívül posta, mely naponként kétszer közlekedik, összekötve egyenesen Előpaták,

Szentgyörgy- és Tusnáddal, úgy, hogy személyt is szállít; van fűrdőorvos jó, vendéglő, ételek, italok elég olcsón, egy szóval sok megtérve, csakhogy legyen kényelem. Sok, mondok, de nem minden. Én nagy figyelmetlenségnek tartom pl. azt, hogy nem járnak lapok. A ki magának járat valamit külföld, az nem marad el a világtól, de a fűrdőigazgatóság gráciájából csupán egy laposkát olvashat, már t. i., kinek kedve van rágódni a ponyvatrodalom. Jó lenne, ha többet nem, bár egy budapesti és egy kolozsvári jó lapot hoznait.

Mulatság! — no már az épen mindennapos. Vasárnapokon különösen szép publikum jön össze. Én voltam „már egy ilyenben, de fesztelebb mulatságot igazán soha nem láttam.

Gondoskodott az igazgatóság, hogy a ki megfázik, legyen hol kiszaladgálja magát, állított egy kis sétányt, mely ugyan még kezdetleges, a mennyiben nagyon fiatal, fái még nem annyira lombosok, hogy kényelmes árnyékot nyújthatnának, de idővel szép lesz. Különbben ez is elég, tekintve, hogy a fűrdő alig tíz éve van a jelen birtokosság kezén, levén azelőtt egyes emberé, kinek sem módjában, sem akaratában nem állott tenni szépítésért valamit.

Különbben én fiatalaságának tulajdonítom azt, hogy Málnás még nem tett szert világi hírnévre, a mi természetesen a berendezéssel is aligha bizonyos arányban nem áll. Szerintem még néhány csinos épület lenne szükséges, kissé ügyesebb szimmetriával és alkalmasabb helyben, mint a jelenlegi némelyek. Azon kívül a közben elterülő krumpli és kaszáló helyeket mulató helyekké alakítani át, még az északi erdős oldal sétányait jobb karban tartani és nagyobbitani! Mert hogy a fűrdőhelyiségek népessége gyakran nem gyógyerővel van arányban, azt maga az igazgatóság is tapasztalhatta.

Egy szóval folyton szépiteni, és jókarban kell tartani Málnást, mert neki jövője van.

Cs. . . K. L.

Gy-Fehérvár, 1881. aug. 15.

(Színészet. Jégeső. Hadgyakorlat.)

A vándorszínészetre városunkban rossz napok járnak. A központi kormánytanács is oka ennek, miuek nem intézkedik, hogy ne adjanak borura derűre concessiót mindenkinek. Jelenben Sági Zsigmond és Ebergényi társzinigazgatók vannak itt társaságukkal. A „hogyan“-i jobb kifejeletni. Legvonzóbb darabjuk: A nihilisták vagyis a 119-ik rab vagyis II-ik Sándor csár meggyilkoltatása. Előadva görögűzzel stb. Bizony nehéz kenyérkereset a vidéki színészet s mégis küzködnék vele jobb sorsra is érdemesebb felnőt emberek. Hogy mikép felel meg az igazgatóság kötelezségének, az nem tartozik a nyilvánosság elé, hogy azonban a művészet nem nyer és a közönség nem épül a vidéki színészet által, az bizonyos. A kevés jó erő is elforgácsolva tesped. Erdélyre nézve elég lenne egy vándorszínész társaság, például a Sztupáé. Különbben még visszatérünk az itt levő társaság működésére s az egyes tagok méltatására.

Galambtojásnyi nagy jégesőnk volt, mely ugyancsak félóraig tartott, de a szőlőket teljesen tönkretette. A szüret reményesége a nullpontra alászállott.

A közlegő hadgyakorlatok már is megkívánják áldozataikat. Tegnapi a rekkenő hőségben a szászvárosi közös hadsergebeli zászlóalj vonult be városunkba nagy zenezóval és oly lélekzettel, hogy jobbra-balra hullottak el a derék harcziúk. Az országút hosszában mindkét útszélső sáncza csak egy potyogtak le a katonák — mint az érett barack a fárol. Szászvárostól eddig több 50 nél esett el puskalövés nélkül, mi lesz majd még a nagy hadgyakorlatok napjain. Elérkezkenyítő jelenet az, midőn a lakosság vízzel, tejel siet ápolni az önkívületben levő harcziúkat, Hjah — azt mondja reá az obester — katona dolog az egész! A reglement pedig azt mondja: Vorwärts! Marsch!

Quetalt honvéd.

Magyarország Fiuméhez való joga. *)

A fehér lap, a mit a magyar nemzet generosus lelktele, nemes bajtársának, a horvát nemzetnek kiengesztelődésére nyújtott, eltévesztette irányát, egészen el sőt új aspirációk, a magyar állam lételével ellentétes tervek alapjává s jogczimévé lett. A kiegyezés után eltelt harmadfél lustrum alatt, a ki és Dráván túl történt, minden azt bizonyítja. Politikai és lélektani számításunk s testvéri érzelmünk sugallata kinos csalódásnak bizonyult be.

Mindenki azt vélte: egy évtized szonvedése és szolgálása engesztelődésre birta a kedélyeket tul és innen. A magyar nagylelkűség elfeledett bűnt és vért, fátyollal fedte be hőseinek — az éj néma csöndében s fájó lelkiismeretünkben ma

*) Jakab Elek történettudósunk újabbanmegjelent röpiratából: „A magyar Fiume“ közöljük a fentebbi részletet. Az alkalomszerű művecské, mely „egy az 1848—9. eseményekben részt vett hazafinak“ hagyományának felhasználásával van írva, történelmi, politikai tájékozott bevezetés mellett szól Magyarország és Horvátország 48—9. viszonyáról, egy Fiumének ez időbeli történetéről. Az utolsó fejezet jelen közleményünk tárgya. Kapható szerzőnél, ugy Aigner s Pfeiffer könyvkereskedőknél. — Ára 30 krajczár.

is panasosan beszélő — sirhalmát, megbocsátott, elfeledett mindent — régi szeretetén kívül, a mivel horvát testvéreit 1868-ban elhalmozta. Fajdalom! nagylelkűsége nem talált viszonzásra. Sőt azóta mind rosszabbul a helyzet, a harc egyre foly. Horvátországban egy nagy töredék politikai programja kétségtelenül: „egy nagy Dél-szláv ország, egybealkotva Dalmát-Horvát-Szlávonországból, Fiuméből, a Határőrvidékből, esetleg Bánáthból és Bácskából, szövetségben Szerbiával és Bosznia-Hercegovinával.“

Határozott czél, bátor és nemzethez illő törekvés! A haza bölcsé elálmélnokdék, ha látná: békés kiegyezési politikája és a tehér lap menyire megnehezítette politikai helyzetét féltett nemzetének!... De mi ennek világos öntudatával bírnunk, s igyekeznünk rajta segítni. A bécsi és prágai szláv áramlat térfoglalása és túlzásai Bethen Gábor testőreinek éji jelszavát juttatja eszünkbe: „Palota öröklő vigyázatok!“ Mi is azt kiáltjuk a kormány felébe: „Magyarország öreklő vigyázatok!“

A magyar nemzet és társadalom minden ízében, bármily pártot legyen valaki, egy öntudatos, hazafiasan komoly és a lét érdeke által felidézett gondolat és elhatározás él már ma, a mit e két sor fejez ki: Megálljunk haza fiaik! E lejőtn tovább nem mehetünk. E ponton túl a magyar nemzet sirja van, itt már a magyar állam felbomlása kezdődik. Ide, e sir felé a magyar sem önszántából nem közeledik sem magát semmi befolyás által tolatni nem engedi.

A dolog így áll. Vegye jól számba a nemzet és kormány.

Tartsunk egy rövidke szemlélt a multon. Szerém, Verőce (a beolvadt Valkóval) és Pozsega vármegyéi Magyarország ösmegyéinek tanítja a XVI. század első-második tizedeiben író Verbőczy-től kezdve négy századon át Szalay Lászlóig*) és Posti Frigyesig**) valamennyi történet- és földrajzirjnk, annak mondja az 1708., 1712., 1715., 1723. évi törvényhozás; s mégis az 1790—1-iki országgyűlés 16., 59. törvénycikkében, mint a törvény szerkesztésében csekély kritikai érzéket tanúsító ama kifejezés jelenik meg, hogy e megyék collectiv neve: Alsó-Slavonia. Ez országgrész keletkezésére tehát minagunk nyitottunk utat, kiszakítván, sőt eldobván mint a rák a lábát, Magyarországot államtestéből e megyéket. — Most együtt van a nevezett két író művében a tudni való! De már késő.

A tévedésért, mint ez a politikában lenni szokott, csaknem száz év múlva mi bűnhődünk.

(Folyt. köv.)

A flumeiek Budapesten.

A flumeiek meglátogatták a főváros nevezetéseit.

Az első nagy csoport a női par kiállítását látogatta meg, hol őket Zichy Jenő gr. fogadta és kalauzolta. A grófit mindenekelőtt a „Bilancia“ szerkesztője Mohovics üdvözölte, mire Zichy gróf válaszlott, utalván Fiumének fontos-ságára hazánk kereskedelme tekintetében. Ezután körülvezette a vendégeket, kik nem győztek betelni a látottakkal. Zichy gróf a látogatás alkalmával gyönyörűt virágvázat ajándékozott a flumei muzeumnak.

Innen tömegestől a nemzeti muzeumba hajtottak. Nagy néptömeg várta a bejárat előtt az érkezőket. Először a régiségtárt szemlélték meg, hol Pulszky Ferencz igazgató vezette őket; ugyanő mutatta be folytatólag természetiek tártát is. A régiségtárat vendégeink kiváló érdeklődéssel szemlélték végig. A nőknek legjobban a díszes ékszerek, a fűrtáknak pedig a fegyverek és nyereg-collectió tetszettek. Itt félórát időztek. Azután megtekintették a többi tárlatokat. A képtárban Ligethy Antal képtárőr mutatta be a kiválóbb képeket magyarázatok kíséretében. Végül a Deák-szobát nézték meg, melyben a kegyelet áhitatával kérdőzösködtek az egyes emléktárgyakról s volt találgatásuk a haza bölcséről. Szemléltük közben érkezett hozzájuk egy küldöttség a képviselőházban ülésőz tanítók gyűléséről, mely a flumei tanítókat meghívta a flumei flumei. A flumeiek közül mintegy tizenhatan készséggel engedtek a meghívásnak, s midőn a képviselőház karzatán megjelentek, a tanítók viharos éljenzésben törtek ki.

Más csoportok meglátogatták az iparmuzeumot, az Akadémiát és az országos képtárt, a vágóhidat stb. s minél inkább közeledett a dél, a csoportok annál apróbb részekben jártak a város minden nevezetesebb látványosságát.

A díszebél, mely délután két órakor volt a Hungáriában, tömege által imponás, meglepő látványt nyújtott. A földszintes ablakok tele voltak néző közönséggel. Egyik flukében a Berkes bandája huzta.

Az első köszöntőt Ráth Károly főpolgármester mondotta. Köszöntőjének végén így szól: Fiumeért, melyhez ben ünket nemcsak a

*) A Horvát kérdéshez. 1861. 1—94. II.

**) Megolvasandó: Az eltűnt régi vármegyék ezimlő műve (1880) II. kötetében a 171—182., 188—224. lapokban a teljes bizonyítás.

törvény, — hanem a kölcsönös testvéri szeretet szent köteléke csatol, — Fiumeért, melynek nemcsak hazafiai érzelmei, hanem még színei is a fővárosával azonosak, — Fiumeért, melynek mind politikai, mind nemzetgazdasági érdekei velünk közös célra irányulnak, — Fiumeért és jelenlevő lelkes polgárait emelem poharamat, szívem melyből kívánom, hogy ezen magyar tengerparti város szerencsés földrajzi fekvésénél, lakosságának hangyaszorgalmánál és kiejellett közgazdasági viszonyainál fogva folyton emelkedve és növekedő anyagi jólétnek örvendő, világkereskedelmi állását mielebb elérhesse, és hogy a törvény és alkotmány védpaizsa alatt ezentel is a magyar szent koronának az igazi hazafisággal fündöklő legszebb és legértékesebb gyöngye legyen!

Utána Ciotta polgármester szólott. Röviden, de lelkesen, nekimelegedve beszélt arról, minő törhetlen hűségrel, önfeláldozó hazafisággal ragaszkodott Fiume mindig az anyaországhoz, ragaszkodott még akkor is, midőn egészen elhagyottan állott, körülvéve egész tengerrel, ellenséges elemeknek. Nagyon természetesen tehát, ugymond, hogy mostan, midőn azt tapasztalják, hogy Magyarországon s annak nemcsa fővárosában tökéletesen megtalálják azt a forró rokonszenvet, a melyet kerestek, most hazafiságuk, magyarságuk még fokozottabb, ha lehetséges, hűségük még törhetlenebb. Pohárát a lelkesedéssel többször, s mindíg tünatetőbb kitöréssel között a haza jóvoltára és a fővárosra títte.

A napot a népszínház díszelőadása fejezte be, a lehető legmértékben. A nézőtér gyönyörűen tele volt. Egész tenger az emberföknél látszott minden helyről, s minthogy nagyon sokan vágytak jelen lenni, még a páholyok is kényszer anyai közönségben bővelkedtek, mint rendszeren. Az előadásról bőven szólnak tegnapi távirataink.

AZ ORSZ. TANITÓGYÜLÉS.

Az általános igazgatóság közt, mely egy a főmei vendégek fogadtatása, mint a nőparkialitás megnyitása folytán uralg, az országos tanitógyűlés folytatja tanácskozásait a szakosztályokban.

A negyedik szakosztály a megyei tanszer-muzeumok létesítése tárgyában elfogadta az előterjesztett módosításokkal együtt az előkészítő bizottság tervezetét szombaton.

A hatodik szakosztály az országos tanítótestület képviselői közgyűlésének szervezete tárgyában vasárnap tartott ülést és csekély módosításokkal ugyancsak elfogadták az előkészítő bizottság javaslatát.

Az Eötvös-alapra nézve határozatot, hogy 1. Az országos tanítótestület ügykörébe veszi az Eötvös-alap gyarapítását. 2. Az orsz. képviselői tanítótestületi közgyűlés kiküldi egy 4—5 tagból álló bizottságot, mely érintkezésbe teszi magát a III. egyetemes tanitógyűlés végrehajtó bizottságával, az Eötvös-alap átvétele tárgyában. 3. A közgyűlés utasítja a kiküldött bizottságot, hogy azon esetre, ha az átvételben megegyezés kénytelen, javaslatot készítsen az Eötvös-alap kezelésére, gyűmölcsösztetése, a segélyek kiosztása s az alapszabályok javítása tekintetében, s a javaslatát terjessze a III. orsz. képviselői tanitói testület közgyűlésére elé. Ezen javaslat a holnap reggeli 8 órákor tartandó bizottsági ülésnek fog bemutatattani.

Az országos tanitógyűlés összes ülésében előadott a szakbizottságban már megvitatott tétel: „Azmétől iskolák tanterve az egyes vidékek viszonyaihoz képest.“ A szakbizottság javaslatát általánosságban elfogadtattott, mielőtt azonban, e tárgyban érdemleges határozat hozzattnék, megküldetnek a javaslat pontozatai az egyes vidéki egyleteknek, hogy megállapítsák a legközelebb egybe hívandó orsz. tanitógyűlésnek terjesszék be. „A megyei tanszer-muzeumok“ című tétel, a szakbizottság javaslata szerint, általános többséggel, egy általánossággan, mint részleteiben a nagygyűlés által elfogadtattott.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A REMETE CSENGETTYŰJE.

Tegnap szerencsés estéje volt a színház-nak. Maillardnak egyik művét adták ná-nek először. Maillard Luis Amade francia zeneköltő 1817-ben született (Montpellierben) s munkálkodásának java része e század 40 es éveire esik. Ekkor készült tegnap előadott műve is. Rohamosan hódította meg Franciaországot. 1841-ben megnyerte a zenészet első díját Párisban s akkortájt sokat írt egy huzamban. El is felelték éppen olyan hamar. Az azután jövő dalamos olasz opera zeneiről, majd a nagy német zenereformatornak fellépése eltartak a kisebb calibertel tehetségek működését. Maillard 1877-ben meghalt Moulinsben, s all hallani a nevét.

Tegnap előadott műve mindenesetre olyan szerzemény, mely megérdemli, hogy műoron tartassék. Meséjét Lackroy és Cormon írták a cavenni háború vége felé játszik. Menekülőket kell átcsémpészni a határon, kiknek vezetője egy öreg pap iránt halálal viseltetik a savoyai há-társzéli faluska gazdag lérőjének szolgálja Syl-

vayn. A dragonyosok, kik a menekülők tüzésére vannak küldve, megszállnak a faluskában s boldondítják az asszonyokat. A bérő szép, libácska felesége hamar enged a dragonyos altiszt Balamy csabító szavaianak s apró bűnökökre is mutatna hajlandóságot, ha nem félné attól, hogy egy szent remete, ki bárha kétszáz esztendő óta pihen a föld alatt, de a ki, ha hűt-lenséget akar elkövetni asszony, a faluban rög-tön meghuz egy csemettyűt, jelt adva vele az elboldondított férjnek — ha nem félné, hogy ez a remete neki is csemetetni fog. Légyottot ad azonban a dragonyosnak az erdőben, hol a szol-ga Sylverin és Friquette Rose a szegény paraszt leány éppen azon igyekeznék, hogy a menekülők-kegy harvasi rejtett uton átszökessék a határon. A csemettyű megszólal (Rose huzza go-noszokadából) s a légyottot megzavarja ez is, meg a menyecske féltékeny urának megjelenése is, ki azonban azt hiszi, hogy a dragonyos Ro-séval édelgett a sziklák között. Ebből félreértés támad; Sylvain azt hiszi, hogy a menekülőket Rose elárulta vele szeretőjének a dragonyosnak, míg a végén szerencsésen kiderül minden; — ki az, hogy a menekülők megszabadultak, ki a Rose ártatlansága, s lakodalommal végződik az elég ügyesen írt darab.

A zene semmiesetre sem kiforrott, megál-lapodott tehetőség műve. A zenei gondolatoknak nines formájuk. Az egész három felvonásban alig van egy bevégzett dallam. Olyan zenei csat-gatások ezek. Akárhány helyet kapunk, a hol tiz zenei gondolat kezdődik s recitativokkal ösz-szeköve vitelik egyik a másik után, de olyat, melyekben egy b e v e g e z v e lenne, minél ke-vevesebbet. A hol egy dallam megindul az elárad s a végén elcsúszol.

Minde szétszóró apró dallamkák kellemo-sen illetik a hallóérteket, de meg nem indita-nak, el nem ragadnak sehol. A mi egyszerre megkapjon akár vidámságot, akár az ellenkező által, olyan alig egy pár hely van az egészben.

Azok közül, a melyek első hallásra is ér-deklis rögön a hallgatót, első sorban említendő az első felvonásban az a dal, melyet Érczi ur tett tönkre Sylvain megjelenésekor s ugyane felvonásban a kacagó duett (Belamy és Rose kö-zött) s a katona kar. A másodikban az első sze-relmi kettős (Rose és Sylvain) s a remete kar s a harmadikban az ábrándképeket szővő meny-asszony tépelődése, mikép fogják szólni, szapul-ni őt, ha asszony lesz, az asszonyok.

Valami sajtásos komolyság vonul át az egész zenén. Élénkesség nincs benne s mindezen okok folytán, nagy hatást nem tett tegnap sem. Egy számát újratátták meg csupán. Azt hisz-szük, nem tesz Kolozsvárt nagy hódítást, bárha az elmondottakon kívül van igen sok dicséren-dő is a Maillart zenéjében.

Ilyen az, hogy rendkívül szépen van me-gírva a zene. Elegansul s bizonyos hangpom-pával van hangszerelve. Abban a néhány rész-ben, melyet említettünk is, annyi a poezis s olyan értékes termékek, hogy akárhány új di-vatu valczereből szőtt operettet egészen felérnek s minthogy, mint megjegyeztük, felette sok idea van felhasználva benne, folyton lekötve tartatik a figyelem. A hangszerek is igen dűs minden hangszerre. Helyenként csupa modulacio.

Az előadás ellen minél kevesebb kifogá-sunk lehet. — Két primadonnának igen szépen énekel. Kár, hogy helyenként olyan coloratur-parthiok vannak, a melyet nem igen bír operette-énekesnő. Az első felvonásban a Rosenak írt cadenzát, teljesen elmosódva hallottuk, nem kü-lömben azt, mely ugyane felvonásban Marcell Belamyjának jutott gyászos osztályrésztől. Bizony ez utóbbi tutamok igen hasonlítottak ahoz a dal-lamhoz, a mit ugy adhat ki akárki, ha egy cso-mó vizet vesz a torkára s gargarizál. — Pál-maynak a harmadik felvonás elején énekelte so-lója sikerült legjobban, meg is újratátták; Sziklay pedig az első felvonásban egy igen bájosan éne-kelet kis dalért kapott tapost. Érczi ur kaczer-kodott szokása szerint. Kezess állásokat, (hol hű-sieseket, hol epedőket) vett s egyszer, mikor valami kétségbeesett düböt akart ábrázolni, si-került is neki jóízű kacagásra hangolni a kö-zönséget. Elismeréssel szólnak ifj. Szilágyiról, ki ügyesen énekel s játszott. A kiállítás és ren-dezés csinos volt. A zenekar — hol az első he-gedűk jó erővel voltak megerősítve — a be-vett szokás ellenére, igen szépen játszott.

A „Remete csemettyűje“ je tegnap határo-zott sikert aratott, s ha nem fog — dallamossá-gának hiánya miatt — olyan közleketnek ör-vendeni, mint Planquette vagy Suppe operettjei de jó ideig élvezetes műsordarabja lesz színhá-zunknak.

Kettős öngyilkosság.

Gyulafehérvár, aug. 15.

Megrendítő esetről tudósítanak Gyulafehérvárról. A közeli Algyógyi nevű fűrdőben — írja levelezőnk — f. hó 13 án éjjel Graef Róza kis-asszony és Bálint Ödön öngyilkosság áldozatai lettek.

A leány az általánosan ismert községi or-vos Graef Józsefnek 19 éves gyermeke volt. Az ifjú pedig 24 éves s kir. járásbíróági végre-hajtó volt. Az ifjak már rég szerették egymást, de a leány szülői eltöltötték a viszonyt.

A fent írt nap estéjén Graefek házában kis-társaság gyűlt egybe s Róza k. a. élénken tár-salgott s énekelte is. Esti 10 órákor a vendégek eloszlottak, a kisasszony bement hálószobájába, fehérebe öltözött és egy negyed 11-kor az abla-kon kiszökött. Kedvese Bálint már várta és együtt egy közeli kertbe akartak bemenni.

A szerelmes párt meglátta Jakab Mózes ref. pap és Bányai postamester, odarohantak és elválasztani akarták; Bálint Ödön fenyegető-dzésére s revolverének kihúzására Bányai meg-hökkenve elmaradt, Jakab tiszteletes pedig bir-közni kezdett Bálinttal, azonban nem bírta a fia-tallal, sőt tőle oldallökéseket kapván elesett. Ek-kor Bálint revolvert szegezett a pap mellének s lelővéssel fenyegeté, ha egyet mozdul.

Róza kisasszony ekkor a kertbe bemenvén elhatározott s a két tanu által hallható hangon mondá: „O h e z e k a c s u n y á k m é g m e g h a l n i s e m e n g e d n e k, j e r Ö d ö n g y o r s a n l ö j j s z i v o m b e.“ Bálint erre átkarolta kedvesét, megcsókálta és szívébe lölte őt.

Egy éves iskolással halva rogyott le a leány, az ifju szépen letért a földre, újját ked-vese szívébebe mártá, letérdelt és jól irányzott lövéssel saját szívébe küldé a gyilkos golyót.

Mindketen azonnal kimutak.

Mire a fellármázott szomszédok összegyűl-tek, két holtest feküdt a pázsinton.

Ritka eset, hogy két tanu előtt, közvetlen szemkelt előtt kettős öngyilkosság megessekk. Bámulandó a két szerelmes elhatározása, kik a tettenkapás és az akadályozás dacára álhatato-san kivégék szándékukat. A ref. pap eleget kérlelte őket, ígért nekik mindent, nem használt, és minthogy a nállánál sokkal erősebb Bálinttal nem mérkőzhetett, sőt életveszélyes helyzetbe ju-tott, élő tanuja volt a gyászos esetnek. Nem tudni a másik tanu mit tett a végzetes pillana-tok alatt.

A két holtest külön-külön temettetett el a nagyszámu rokonság s nagy közönség részvéte mellett.

Mindketen levelet hagytak hátra, melyben tettüknek okát mondják elspanaszknak, hogy nem engedték őket egymással boldoggá lenni.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. augusztus 17.

Helyi hírek.

— **Esterházi Kálmán** gr. főispán szabadság idejét élvezi s ma reggel utazott el Gernyeszre, hol Teleki Géza gr. vendégszere-tő házában családja is időzik.

— **Bónis István**nak, Kolozs megye fő-jegyzőjének, „A magyar büntető törvénykönyv a kihágásokról“ című munkája harmadik kiadásban is megjelent. Az első kiadás megje-lenésével egyidejűleg elfogyott teljesen s a má-sodik, melyhez függelékül a magy. bünt. törvk. életbe lépésétől alkotott t. cz. is hozzászátol-tott egy év lefolyta alatt. Most e derék munká-nak, melyet a nagy közönség ítélete mondott használhatónak az által, hogy a mi nálunk ritka dolog, egy esztendő alatt két kiadását vette meg — harmadik kiadása jelent meg, részben azon indokból is, hogy a belügyminister a m. k. csendőrség számára tankönyvvé fogadta el.

— **Tábori mise.** Holnap reggel kilencz órákor rendkívül érdekes látvány lesz a trencsi vári nagy téren az a tábori mise, mely Ő Fel-sége legmagasabb születésnapja alkalmából, a jelenleg Kolozsvárt állomásozó összes hadsapa-tok jelenlétében fog megtartatni. Összesen há-rom ezer gyalogság, két escadron lovasság és két tüzérségi század lesz jelen az ünnepélyen. — A csapatokat Obadich tábornok vezeti.

— **Katona zene.** Ma este 5—7-gig ka-tona-zene lesz a sétatérén s 9 órákor takarodó a főtérén.

— **Ünnepélyes** isteni tisztelet lesz hol-nap d. e. 10 órákor a főtéri róm. kath. anya-templomban, Ő Felsége születése napján, mely alkalommal Stöger karnagy vezetése alatt a helybeli Hilaria dalegyelt ugyanazon misét éneki-li, mit f. hó 15-én a kegyesrendiek templomá-ban énekelte.

— **Szombathelyi Beláról** azt ujsá-golja az „Ellenzék“ újdondása, hogy állapota ismét rosszabbra fordult, hogy nagy foku láza cseppet sem szűntel, s hogy a golyót az or-vosok még meg sem találták — s több más, merőben alaptalan híreket. A valóságban pedig a dolog úgy áll, hogy Szombathelyi állapota javulásnak indul. A lázak már több nap óta folyvást csökkennek, s a beteg test-hőmérséke ma reggel csak egy fokkal volt ma-gasabb a rendesnél. A seb gennyed még ugyan, de nem hogy „aggasztó“ és „nagymérvű“ lenne, de sőt tetemesen csekélyebb a mult he-tinél. Szombathelyi állítólagos „gyenge szer-vezete“ derekasan kiállta a sebláz rohamait, és egyáltalában egész közérzete a viszonyokhoz képest elég jó, s meglehetősen vidáman társalog látogatóival. Kezelő derék orvosai a legnagyobb odaadással és szakértelemmel ápolják, s hogy a „golyót“ még meg sem találták, ez bizonyára csak onnan ered, mert miután az lestilyedt a lágy részekbe, annak feltalálására az erőmtvi beavatkozás lesz szükséges, mi eddigelő nem volt javára.

— **Időjárás.** Európában: a nagy lég-nyomás (760—763) a kontinens délnyugati ré-szében a depressió (751—753) Magyarország keleti felében van. Északnyugati méréseket sze-leknél, az idő általában borus, részben esős, hű-vös. Hazánkban: Észak és nyugat között több-nyire északnyugati erősödött szelek mellett a hőmérséklet még alább; a légnyomás keleten alább, nyugaton felebb szállt. Az idő többnyire borus, hűvös, esős. Eők az ország minden ré-szében voltak, a délkeleti félben jelentékenyebb mennyiségben, éghiláborúval: Besztercezen, Eger-ben, Orsován Szepsi-Szentgyörgyön és Szolnokon. Hazánkban: A nyugati félben durulás kevesebb helyi esővel keleten még borus, esős idő várha-tó, a hőmérséklet általánosan lassu nagyobbodása mellett.

Hazai hírek.

— **Blaha Lujza** asszony, mint az Egyet-értésben olvassuk, bizton megkapja a herminatéri színházat, a polgármester megígérte, s azt mondá, hogy a tanács ezáltal kivételt fog ten-ni, Blaháné kedvéért, s hogy a fővárosnak a magyarosodás érdekében kötelessége, hogy a művésznőt a fővárosban tartassa.

— **A főváros** vizárváros részében a Reichenwallner házban lakik egy nyug. száza-dos, kitűzött szerezket készít. — Tegnap éjjel a lőpor-készlet meggyult s tüz ütött ki, de csakhamar elfojtották; nagyobb baj nem történt; a robbanás okát nem tudják.

— **14-én éjjel** Kaal és Kápolna közt két tehervonat összeütközött, szerencsére ember-áldozat nem történt.

— **A fővárosban** az utóbbi napokban jelentékeny viharok voltak s igen nagy károkat okoztak a szőlők és kertekben. A Terézváros több pinczelakásában a víz behatolt és 2—4 lányi magasan állott, s a jözeifvárosi maria ut-czában a csatorna is beomlott.

— **Brassóban** egy pinczérnő öngyilkos szándékkal a fűrdőben felvágta ereit, tetten kapat-ván, megmentették. Az öngyilkosságot szerelmi bu miatt kísérelte meg.

— **Gerőfi Andor** szintársulatával Fiu-méba megy s ott magyar előadásokat tart; leg-kivált népszínművekből. Első előadása a „Piros bugyellár“ lesz. A Prologot Jókai írja.

— **Lugosról** a szolgabírói hivatal jelen-tést tett a megye alispánjánál, hogy Orsovánál Szerbiából átjött rablók garazdálkodnak a vidé-ken s Weilenried községben 1 férfit s 1 nőt meg-öltek.

— **Új táviró állomás.** A közmunka és közlekecséügyi miniszterium értesít lapunkat, hogy Csanád megyében, Nagyakon postával egye-sített új m. kir. államtáviró állomás, korlátolt napi szolgálat nyitott meg. Budapesten, 1881. augusztus 5. A miniszter megbízásá-ból: V. Koller.

— **Miksa, néhai mezikói** császár emlék-tárgyai, mint a „Rozsnyói Hrad“ értesül, a pohorel-tai vashengergyar gondnokánál láthatók. A hátra-maradt emléktárgyak minden tekintetben nevezete-sek, és a következők közül állanak: Egy pompás művti, elefántcsont nyelvű, kétesüvű damasz-pisztoly, hozzávaló tokban, melybe a töltényt meg a szerencsétlen véget ért fejedelem helyezte. Egy tábori gyógyszerári készlet, mely tizenkét porosz orvosseri czinkdobozból és ugyancsak a másik választékban tizenkét dobozba helyezett tüvegéből áll, melyek folyadékos orvosszereket tar-talmaznak. Ugyanezen szekrényben van elhelyezve a néhai császár egy díszesen aranyozott por-czellán tábori író-cészejő, és a fogságban használt mosdó szivacsok. A Korbúrg-hercegi hen-gergyar gondolka egyik oly rokonától örökölte a becses emléktárgyakat, a ki a néhai császár szolgálatában előkelő állást foglalt el és Miksát utolsó órájáig gondozta.

— **Mennyi folyt be** a szegediek jává-ra? A szegedi és szegedvidéki árvízkarosultak javára még folyton érkeznek az adományok a belügyminiszteriumhoz. Legutóbb befolyt Szat-mármegye alispánjától bevett bírságok fejében 198 frt, s cs. kir. osztrák államvaspálya társa-ság párisi választmányának újabb gyűjtése (117 frank) 54 frt 52 kr, a közp. állampénztárba be-folyt 170 frank arany, 1 frank ezüst és 5 cen-times elarúsításából 79 frt 54 kr. Hozzá adva ehhez a belügyminiszter által legutóbb kimutatott 2,919,182 frt 06 és fél krt, teszen az eddig el-ért összes eredmény 2,919,514 frt 12 és fél krt. A három millióhoz tehát 80,485 frt fél kr hiány-zik még!

Vegyes hírek.

— **Érdekes** reminiscencia. A francia akadémia legutóbbi gyűlésén a Montyon díjat bizonyos Delphine Gay nevű, eddig ismeretlen 18 éves kisasszonynak ítélte oda. Ezen alkalom-ból Sumner Mari egy francia lapban a követ-kező reminiscenciáról emlékszik meg. A resta-uráció idejében Barcelonában iszonyu láрма dű-böngött, mely alkalommal három igralmas nővér annyira kiittentte magát, hogy az akadémia ezen ünnegatagot buzzalmat megjutalmazandó ily című költeményre hirdett pályadíjat: „A sainte-camille-i igralmas nővérek önfeláldozása.“ Egy szerdai napon az akadémia éppen gyűlést tartván, Andrieux titkár későbeggel összehírt és ezetbe mártott csomagot kapott, mint a jár-

ványos helyről érkező küldeményekkel történni szokott. A csomag egy költeményt tartalmazott aláírva volt egy barcelonai orvos. Andrieux a költeményt rögtön felolvasta; a kíváncsi „hal-hatatlanok“ feszült figyelemmel hallgatták, és helyenkiut ily felkiáltásokkal szakították félbe: — „Mennyi igazság!“ bizony észrevehetni, hogy a szerző mindent látott. Az akadémikusok nem is oszlottak el addig, míg a díjat ezen ál-talános tetszésben részesült műnek oda nem itél-ték. — Csak később szűlt ki, hogy az érdekes asszony Párisból, a Mont Blanc utczáról érkezett, hol akkor egy Alletz Ede nevű fiatal költő la-kott, és ki azon ártatlan csellel élt, hogy műve-t a bírálok előtt érdekesebb tegye. — Mint a következők mutatták, célját el is érte. Az akadémianak különben nem volt oka ité-lelet meghánni, mert a jutalmazott mű a nyil-vános diszgyűlésen felolvastatván, általános tet-szést aratott.

A

„Kelet“ magántáviratai.

(Magyar távirati iroda.)

Ischl, aug. 17. Tegnap reggel a király megérkezett. Délután 5 órákor a trónörökspár is megérkezett. A király és a polgármester fogadta, utóbbinak kis lánya gyönyörű bokrétát adott át a trónörökösöknek. A király meglátogatta Mi-lán fejedelmet, melyet ő hasonlólag vi-szonzott, bemutatván nejét.

Berlin, auguszt. 17. Vilmos császár Bismarck hgnél hosszabb látogatást tett.

Budapest, aug. 17. Az orsz. tani-tógyűlés ma tárgyalta és megállapította a magyar nyelv tanításának módszerét nem magyar ajku iskolákban.

Páris, aug. 17. A kormány meg-czáfolja a választások befolyásolása vé-gett terjesztett hírt, hogy a hadsereget részben hadilábra állítja

Prága, aug. 17. Az eddigi gyűjté-sek és a biztosító-intézet kárpótlása által 500.000 frt folyt be a cseh színház szá-mára.

Kassa, aug. 17. A dobsinai jégbar-lang villanyos kivilágítása tegnap nagy-szerűen sikerült. 600 vendég volt jelen. A nagy teremben korcsolyáztak.

Róma, aug. 17. A „Riforma“ táv-irata jelenti, hogy az olasz király láto-gatása ő felségénél elhatározott dolog.

Bécs, aug. 16. A „Pol. Corr.“ bukaresi tudósítása szerint, e hó 13-án kezdődtek az általános ez évi csapat összpontosítások, melyeken a különböző osztrágerek csapataiból négy had-osztály vesz részt, a hadgyakorlatok október végéig tartanak az öbítli naptár szerint. A kül-ügyminiszter távolléte alatt, Rosetti belügyér vette át a külügyek vezetését, s ugyanő megbiza-tik, Bratiano kormányelnök távollétében, ki Ma-rienbadba utazik, az elnöki teendőket is a mi-nistertanácsban. Némely hírlap által közzé tett azon hírrel szemben, mintha a kamara már sep-tember hóban rendkívüli ülészsakra hivatnék egybe, hogy a kabinet által megkötött szövetsé-got jóváhagyjon, legilletékesebb forrásból írják, hogy e hír valótlán s a kamara nem hivatik egybe a kitűzött határidő előtt, azaz november 15-ike (öbítli naptár szerint 28 án) előtt, s hogy a kormány semminemű szövetséget nem kötött s nem is szándékozik kötni.

Athén, aug. 15. A „Pol. Corr.“ jelenti, hogy Arta kerületében Agrar conflictus van ki-törőben, a Karapanos görög földbírtokos jószá-gain lakó parasztok vonakodnak a bért fizetni, azon kifogás alatt, hogy régebben Karapanos őket megfosztotta tulajdon joguktól. A görög kormány erősen rendszabályokhoz nyult, hogy elejét vegye a zavargásoknak. A parasztok ro-nitenciját az ellenzéki sajtónak tulajdonítják, melynek ügynökei a bérleti összegek elengedését ígérték, ha ellenzéki jelölteteket választanak a kamarába.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tőzszen

1881. aug. 16.	
Magyar aranyárjádék	117.85
Magyar vasuti kölcsön	134.1/2
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	98.1/2
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	110.7/8
Magyar kel. va. államköt., III. kibocsátás	98.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	100.—
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	99.1/2
Temes-bánati földterhermentési kötvény	99.1/2
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	98.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	98.1/2
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	97.3/4
Magyar nyermény-sorajgy-kölcsön	126.1/2
Tízszázalékos és szegedi sorajgy	115.1/2
Osztrák járadék papírban	77.75
Osztrák járadék ezüsten	78.65
Osztrák járadék aranyban	94.3/4
1860-iki osztrák államsorajgyek	132.1/2
Osztrák-magyar bankrészevény	880.—
Magyar hitelbank-részevény	865.60
Osztrák hitelintézet-részevény	865.60
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	555.—
10 frankos arany	932.—
német birodalmi márká	67.82
(Londoni) havi váltókért)	117.65
Magyar papir járadék	6.940

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÉKÉSY KÁROLY,

